

A TUDOMÁNY VILÁGFÓRUMA

Budapest 2011. november

AZ MTA ELNÖKÉNEK ÜDVÖZLŐ BESZÉDE A WORLD SCIENCE FORUM RÉSZTVEVŐIHEZ

*Tisztelt Miniszterelnök Úr!
Tisztelt Bokova Főigazgató Asszony!
Excellenciás, Miniszter és Nagykövet Asszonyok
és Urak!
Mélyen Tisztelt Vendégeink! Kedves Kollégák!
Hölgyeim és Uraim!*

Engedjék meg, hogy a Magyar Tudományos Akadémia nevében szeretettel üdvözljem Akadémiánk épületében az ötödik World Science Forum valamennyi résztvevőjét! Köszönöm, hogy eleget tettek meghívásunknak, és hozzájárulnak egyedülálló rendezvényünk sikeréhez!

Külön köszönet illeti a társrendező intézményeket: az UNESCO-t, az ICSU-t, a AAAS-t, az EASAC-ot, a Brazil Tudományos Akadémiát, és végül, de nem utolsósorban a magyar kormányt, amiért munkájával és támogatásával lehetővé tette a World Science Forum létrejöttét. Ezúton köszönöm támogatóink hozzájárulását is!

Idei fórumunk címe, *A tudomány átrajzolódó világtérképe: kihívások és lehetőségek* fog bennünket vezérelni eszmecseréink során.

Gyorsan változó világban élünk, amelyben sürgető az igény arra, hogy mindennapjaink számos új kihívására megfelelő válaszokat adjunk. Új megoldásokra van szükségünk, és a tudomány ebben lehet igazán a segítség-

günkre. Tudományosan megalapozott szakértelem híján aligha lehet megtalálni a megfelelő válaszokat. Ugyanakkor fontos, hogy mi, tudósok erkölcsi megalapozottsággal, alázattal töltsük be felelős szerepünket. A ma kihívásainak megválaszolásában biztos erkölcsre, víziókra, bátorságra és a hozzáállás megváltozására van szükségünk.

A most következő harmadfél nap során főként a tudományról fogunk szót váltani, de kérem Önöket, ne feledjék, amit az imént mondtam, s azt sem, hogy miként vonatkozik ez a tudományra. Bizonyosan nem úgy fogunk a tudományról beszélni, hogy mi, tudósok miben érdemlünk többet. Inkább arról szeretnénk szólni, hogy mit adhatunk mi, a tudomány képviselői a közösségnek, figyelmesen meghallva és megértve azt, mit vár tőlünk a társadalom, a gazdaság és a politika a nehézségek leküzdésében.

Szilárd meggyőződésem, hogy csakis a tudomány és a kutatási eredmények alkalmazása alapozhatja meg az eljövendő ésszerű megoldásokat, a biztos jövőt. Óriásiak a tudomány által felhalmozott helyi és globális érték- és kapacitástartalékok, amelyek megalapozzák a hosszú távú fenntarthatóságot, a kiegyensúlyozott életet és a bizalommal teli holnapot.

Fórumunk nem egy-egy kiemelt tudományterületre koncentrálna, hanem a legtágabb

keretben teremt egyedülálló alkalmat a társadalommal és a politikusokkal folytatandó eszmecsere, amely éppúgy szólhat a tudományos felfedezések etikai, környezeti, gazdasági, társadalmi és kulturális következményeiről, mint egyes földrajzi és tematikus változásokról a tudomány világán belül, vagy éppen a tudomány társadalmi érvényességének, mozgatórugóinak, jövőjének legáltalánosabb kérdéseiről.

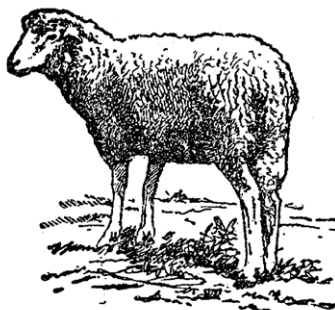
Fórumunk egyúttal tudománydiplomáciai esemény is, amely azért foglalkozik a helyi és világszintű politikai áramlatokkal, hogy a társadalmi igényeket még közelebb hozza a politikához. A Világforum tehát iránytű lehet a tudomány, a társadalom és a politika formálóinak kezében.

Amellett, hogy felmérjük a tudományban zajló változások földrajzi, tematikus és társadalmi vonásait, és megmutatjuk az újonnan kiemelkedő területeket, nem akarjuk szem elől téveszteni a tudomány jelentőségét, társa-

dalmi érvényességét, befolyását és felelősségét, valamint hivatását abban, hogy bizonyított tényekre épülő tanácsokkal lássa el a politikát. A fórum zárónyilatkozatának közreadásával egyúttal közös szándékaink formalizálására is törekszünk.

A World Science Forum olyan világszintű párbeszéd, amely az irányító, felelős és megújító tudományról folyik. Ezzel válik Budapest a napokban a világ tudományának fővárosává. A fórum hozzájárul Magyarország hiteles és pozitív országimázsához, hiszen méltóképpen példázza az Magyar Tudományos Akadémia, a magyar tudomány, s az egész nemzet sikerét.

A World Science Forum mégsem két év múlva tér vissza Budapestre. Hangsúlyozva a tudomány nemzetközi, globális jellegét, és igazodva a tudományvilág változásaihoz, 2011-től négyévenként más és más világárosban rendezzük meg az eseményt, miközben a közbeeső négyéves időközök elteltével mindig visszatér majd ide, Budapestre.

A WORLD SCIENCE FORUM ZÁRÓNYILATKOZATA A VILÁG TUDOMÁNYÁNAK ÚJ KORSZAKÁRÓL

Preambulum

Társ szervezeteinkkel, az ENSZ Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezetével (UNESCO), a Nemzetközi Tudományos Tanáccsal (ICSU), a tanácskozársra meghívott más szervezetekkel és tudóstársainkkal egyetértésben mi, a november 17. és 19. között rendezett Tudomány Világforumának résztvevői, felismerve azoknak a tanulságoknak jelentőségét, amelyek a Budapesten 1999-ben megrendezett Tudomány Világkonferenciájából (WCS), a később két évente megrendezett Tudomány Világforumáiból (WSF), valamint a jelen Tudomány Világforumából (A tudomány átrajzolódó világtérképe: kihívások és lehetőségek) következnek, az alábbi nyilatkozatot tesszük:

A tudományos ismeretek és a mögöttük rejlő kutatási eljárások az emberiség közös kincsei. A világot ma nagyobb mértékben határozza meg a tudomány, mint eddig bármikor.

A harmadik évezred első évtizedében a tudomány világtérképén számottevő, mélyreható változások következtek be. Ezek a változások olyan nagymértékűek és hatókörűek, hogy általuk a tudomány világtörténete mérföldkőhöz érkezett, és a világ tudományában új korszak kezdődött. Az új korszak kihívásai és lehetőségei eddig sohasem látott mértékű politikai, társadalmi és tudománypolitikai hatásokkal járhatnak.

A világ előtt álló, egyre nagyobb és összetettebb kihívások (népességnövekedés, klímaváltozás, élelem- és energiahiány, természeti és ipari katasztrófák, járványok, illetve a fenntarthatóság mint követelmény) új szerepek betöltésére készítetik a világ tudományos intézményeit.

Új tudományterületek jelentek meg, és illeszkednek be a világ tudományosságába.

A soha nem tapasztalt mértékben terjedő infokommunikációs technikák, az információhoz és adatbázisokhoz való azonnali és olcsó hozzáférés felgyorsította az ismeretek felhalmozódását és megosztását. Ma már semmi nem korlátozza, hogy a világ bármely országa vagy közössége bármely másikkal kommunikációs kapcsolatba lépjen.

A világ ismeretanyagának létrehozásában eddig kiemelkedő hármás, Észak-Amerika, Európa és Japán vezető szerepe komoly kihívással néz szembe; új, sokpólusú világtudomány jön létre, és az új tudományos hatalmak nem csupán a világgazdaságnak lettek kulcsfontosságú szereplői, hanem az élvonalbeli kutatás-fejlesztésnek is.

A világtudomány újfajta elrendeződése általánosan elismert szerephez juttatta a tudománydiplomáciát, amely a tudományos együttműködés ösztönzésével partneri viszonyt alakíthat ki az egyes nemzetek között.

A fejlődő országok oktatási rendszerei kormányaik elkötelezett támogatásával ma